

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 420/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS, s. r. o., Hlavná 6, Šaľa, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Renáta Fardousová, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 378/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 15. decembra 2014 doručené podanie označené ako „*DOPLNENIE SŤAŽNOSTI ZO DŇA 23. 12. 2013*“ [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 378/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 57545/2014-KaBA, ČRZ: 35245/14 z 19. júna 2014 bola Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s. r. o., určená na jeho zastupovanie vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. „Na základe tohto rozhodnutia sťažovateľ dňa 24. 07. 2014 splnomocnil Advokátsku kanceláriu FARDOUS PARTNERS s. r. o. k zastupovaniu vo veci konania vedenej na Ústavnom súde SR sp. zn. Rvp 23100/2013.“

Sťažovateľ tiež uvádza, že 24. decembra 2013 podal na poštovú prepravu sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P 378/2012. Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 31. decembra 2013. V tejto súvislosti tiež uvádza, že ústavný súd ho 14. apríla 2014 vyzval „na odstránenie nedostatkov sťažnosti, najmä na úpravu petitu a doplnenie splnomocnenia na zastupovanie advokátom, z ktorého dôvodu zasielame Ústavnému súdu SR nasledovné doplnenie sťažnosti:

Sťažovateľ v sťažnosti podrobne opísal skutkový stav, na základe ktorého namieta porušenie vyššie uvedených základných práv. Zhrnúc všetky skutkové okolnosti uvedené v sťažnosti možno uviesť, že Okresný súd Galanta sa v predmetnom konaní takmer 1 rok od podania návrhu nezaoberal meritom veci (určenie výživného na plnoleté dieťa), ale iba osobou [REDAKOVANÉ], ktorú sťažovateľ splnomocnil na všetky úkony v predmetnom konaní.

Samotný návrh na určenie výživného bol podaný dňa 30. 11. 2012 a po viacerých námietkach zaujatosti voči [REDAKOVANÉ] zo strany sudcov a následných vylúčení sudcov z konania, sudkyňa [REDAKOVANÉ] vydala dňa 03. 06. 2013 uznesenie o nepripustení zastupovania sťažovateľa osobou [REDAKOVANÉ], ktoré bolo po podaní odvolania sťažovateľom potvrdené Krajským súdom Trnava dňa 30. 09. 2013 (uznesenie KS v Trnave, sp. zn. 23 CoP/86/2013-89 dňa 30. 09. 2013). Takéto uznesenie vydala [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že sa cítila byť zaujatá voči osobe [REDAKOVANÉ]. Uvedeným konaním súdu, bolo znemožnené zastupovanie sťažovateľa ním zvolenou zástupkyňou. Nesprávnosť

takéhoto postupu Okresného súdu Galanta nepriamo potvrdil aj Krajský súd Trnava v inom konaní (16 P/361/2012 o zmenu zverenia maloletej [REDAKOVANÉ]), kde je sťažovateľ rovnako zastúpený [REDAKOVANÉ], a kde rovnako [REDAKOVANÉ] vydala uznesenie o nepripustení zastupovania sťažovateľa osobou [REDAKOVANÉ]. Krajský súd toto uznesenie zrušil a zároveň vylúčil [REDAKOVANÉ] z konania s odôvodnením, že [REDAKOVANÉ] nebola oprávnená rozhodnúť o pripustení resp. nepripustení zastupovania, nakoľko je zaujatá. Z uvedeného vyplýva, že Krajský súd v tomto konaní (16 P/361/2012) pripustil zastupovanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ], avšak v konaní 13 P/378/2012 takmer za identických okolností, zastupovanie sťažovateľa [REDAKOVANÉ] bolo znemožnené.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Okresný súd Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 13 P/378/2012 porušil základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... uznesenie Okresného súdu Galanta, sp. zn. 13 P/378/2012 zo dňa 03. 06. 2013 a uznesenie Krajského súdu Trnava, sp. zn. 23 CoP/86/2013-89 zo dňa 30. 09. 2013 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Galanta.

... prikazuje Okresnému súdu Galanta, aby v konaní sp. zn. 13 P/378/2012 konal vo veci rozhodnutia o návrhu navrhovateľky [REDAKOVANÉ] proti odporcovi [REDAKOVANÉ], zastúpený [REDAKOVANÉ], o určenie výživného na plnoleté dieťa.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K posúdeniu obsahu sťažnosti

Ústavný súd v prvom rade skúmal tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého je jeho podanie doplnením sťažnosti doručenej ústavnému súdu 31. decembra 2013.

Ústavný súd zistil, že konanie o sťažnosti sťažovateľa doručenej 31. decembra 2013 bolo vedené pod sp. zn. Rvp 23100/2013. Predmetom tejto sťažnosti bolo porušenie práva „na prejednanie veci bez zbytočných prietahov“ a „práva byť zastúpený [REDACTED]“. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sa týkalo konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 13 P 378/2012.

Ústavný súd túto sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením sp. zn. II. ÚS 704/2014 zo 14. októbra 2014 ju odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. V odôvodnení tohto uznesenia ústavný súd tiež uviedol:

„Keďže sťažnosť neobsahovala všetky zákonom ustanovené náležitosti, ústavný súd listom zo 14. apríla 2014 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov, najmä doplnenie jeho podania tak, aby bolo nepochybne zrejmé, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa

jeho tvrdenia porušili, v čom spočíval namietaný zásah do označených práv a slobôd, ktorý všeobecný súd mal porušiť základné práva a slobody a akého konkrétneho rozhodnutia ústavného súdu sa domáha. Zároveň bol sťažovateľ vyzvaný doplniť podanie o splnomocnenie na zastupovanie advokátom.

Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 13. mája 2014 doplnil obsah argumentácie uvedenej v sťažnosti bez zmeny navrhovaného petitu a požiadal ústavný súd o predĺženie lehoty na predloženie splnomocnenia na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, keďže, ako uviedol, 12. mája 2014 požiadal Centrum právnej pomoci o pridelenie právneho zástupcu. ...

Ústavný súd dodáva, že dopytom v Centre právnej pomoci, pobočka Bratislava, bolo zistené, že Centrum právnej pomoci prideleno sťažovateľovi právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom a informácia o pridelení právneho zástupcu bola sťažovateľovi Centrom právnej pomoci odoslaná už 19. júna 2014.

Sťažovateľ však napriek tejto skutočnosti do dnešného dňa nepredložil ústavnému súdu splnomocnenie na zastupovanie a nedostatky podania neodstránil.

Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.“

Uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 704/2014 zo 14. októbra 2014 bolo sťažovateľovi doručené 3. decembra 2014, t. j. v čase, keď udelil špecifikovanej advokátskej kancelárii splnomocnenie na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, odovzdal svoje podanie označené ako „*DOPLNENIE SŤAŽNOSTI ZO DŇA 23. 12. 2013*“ na poštovú prepravu 11. decembra 2014, t. j. po doručení uznesenia ústavného súdu zo 14. októbra 2014, ktorým bola skoršia sťažnosť sťažovateľa odmietnutá pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v čase podania svojej sťažnosti na poštovú prepravu, vedel, že jeho skoršia sťažnosť bola ústavným súdom odmietnutá, preto nemožno akceptovať jeho sťažnosť

doručenú ústavnému súdu 15. decembra 2014 ako doplnenie jeho skoršej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 31. decembra 2013.

Na tomto základe ústavný súd vyhodnotil aktuálnu sťažnosť sťažovateľa ako novú a samostatnú sťažnosť, a nie ako doplnenie sťažnosti sťažovateľa z 23. decembra 2013. Vychádzajúc z petitu sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ touto sťažnosťou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

Ústavný súd konštatuje, že predmetom predbežného prerokovania sťažnosti v tejto časti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého postupom

okresného súdu v napadnutom konaní malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd rozhodol uznesením č. k. 13 P 378/2012-168 z 18. septembra 2014, ktorým napadnuté konanie zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu. Predmetné uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 14. októbra 2014. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. decembra 2014, t. j. v čase, keď napadnuté konanie bolo právoplatne zastavené. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu v sťažnosti označených práv podľa ústavy a dohovoru v čase podania sťažnosti postupom okresného súdu v napadnutom konaní už nemohlo dochádzať, a preto sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o tú časť petitu sťažnosti, ktorou sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 13 P 378/2012 z 3. júna 2013 a uznesenie Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 CoP 86/2013-89 z 30. septembra 2013, ústavný súd poukazuje v prvom rade na nepresnosť petitu, keďže vo vzťahu k týmto rozhodnutiam sťažovateľ nenamieta porušenie žiadneho práva podľa ústavy alebo dohovoru. Napriek tomu a nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že na preskúmanie ústavnej udržateľnosti uznesenia okresného súdu z 3. júna 2013 by nemal právomoc, keďže proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré preskúmal krajský súd. Pokiaľ ide o návrh na zrušenie uznesenia krajského súdu z 30. septembra 2013, toto uznesenie (v spojení s uznesením okresného súdu z 3. júna 2013) nadobudlo právoplatnosť 23. októbra 2013, pričom sťažovateľ podal sťažnosť na poštovú prepravu 11. decembra 2014, t. j. zjavne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, preto by ju ústavný súd musel odmietnuť v tejto časti ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2016